

ЗАКАРПАТСЬКА АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ

Кафедра образотворчого мистецтва

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з навчальної
роботи

А. М. Бокшан

“ 19 ” *Вересня* 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Композиція

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань **02 Культура і мистецтво**

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність **023 образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація**

(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Образотворче мистецтво»

Факультет Образотворчого мистецтва

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма з Композиції для студентів за спеціальністю: 023 образотворче м-во, декоративне м-во та реставрація (Ж-3). "27" серпня 2020 р. – 10 с.

ОПП «Образотворче мистецтво»

Розробник: **Кондратюк О.Є.**, викладач

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри ОМ.

Протокол від "27" серпня 2020 року №1

Завідувач кафедри Коприва А.Т.

_____ (Коприва А.Т.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОПП, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Форма навчання:
	<u>Галузь знань</u> 02 культура і мистецтво (шифр і назва)	Денна
Модулів – 1	<u>Спеціальність</u>	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2	023 образотворче м-во, декоративне м-во, реставрація (шифр і назва)	3-й
Загальна кількість годин - 195	<u>ОПП</u> «Образотворче мистецтво»	Семестр:
		5-й, 6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 6 години аудиторних -186 години самостійних- 9	<u>Освітній рівень:</u> бакалавр	Лекції
		10 год.
		Практичні, семінарські
		176 год.
		Самостійна робота
		9 год.
	Вид контролю: Диференційований залік у 5 семестрі; екзаменаційний перегляд у 6 семестрі	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

Розвиток творчої уяви і образного мислення у кожного студента, виховання широкої художньо-естетичної культури і художнього смаку. Виробити в собі почуття стилю та стильової цілісності через аналіз творів світового мистецтва.

Формування у студентів понять про структурну організацію художнього твору (образу), про систему важливих закономірностей його побудови та про залежність ідейно – тематичних та формально-пластичних зв'язків у вирішенні художнього завдання.

Завдання.

Навчитись виражати ідею через форму та колір, організовувати площини, розставляти акценти відповідно логіки та задуму.

Вивчити закони, теорію композиції, знати методику її викладання, володіти вміннями застосовувати ці знання під час виконання творчих завдань в різних видах і жанрах образотворчого мистецтва.

Дізнатись про виразні особливості різних зображальних матеріалів і технік.

Виконання практичних завдань за визначеними темами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати:

- основні закони та правила побудови різних композицій;
- закономірності творення абстрактних та асоціативних образів;
- композиційні прийоми – стилізацію, інтерпретацію і комбінаторику;
- композиційні засоби – поняття про ритм і пропорції, контраст і нюанс, акцент.

вміти:

- оперувати уявленнями та вміти представити їх ;
- розпрацьовувати ідею знаходячи її варіанти на стадії ескізування ;
- аналізувати ескізи та вміти вибрати найбільш виразно оптимальний варіант;
- володіти навиками роботи у невеликому форматі з дрібними елементами;
- виконувати ескіз у заданому форматі без втрати образності відповідно до поставленого завдання;
- працювати в різноманітних живописних техніках.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 5. Портрет з плечовим поясом. Колір, як засіб виявлення емоцій засобу кольору.

Тема 1. Стилізований портрет на основі попередньо виконаного етюд з натури.

Коротка характеристика завдання: Намалювати голову натурника з передачею характерних індивідуальних рис та стилізацією форм та деталей.

Мета завдання: Оволодіти методом стилізації реалістичних форм та навчитись створювати образ людини.

Послідовність роботи:

1. Етюд голови натурщика;
2. Стилізація, пошук виразних ліній та форм;
3. Побудова на його основі композиції;
4. Підбір кольорової гамми;
5. Виконання композиції в заданому форматі.

Техніка виконання: гуаш, акрил, олія . Матеріали – олівець, картон, пензлі.

Формат – А-2

Тема 2. Стилізований портрет з плечовим поясом на декоративному фоні, на основі попереднього етюд.

Коротка характеристика завдання: Портрет натурника з плечовим поясом в кольоровому декоративному середовищі.

Мета завдання: За допомогою методу стилізації розробити декоративну композицію. Навчитись komponувати та узгоджувати портрет людини з фоном.

Послідовність роботи:

1. Етюд з натури.
2. Ескізи композиції різноманітними графічними засобами.
3. Побудова та кольорове вирішення у форматі.
4. Промальовка деталей.

Техніка виконання: олія. Матеріали: полотно, картон, пензлі

Формат – А-2.

Змістовний модуль 6. Пів фігура .

Тема 1. Аллегорична композиція пів фігури людини (аллегорія музики, поезії, театру) на основі виконаного етюду.

Коротка характеристика завдання. Створення композиції, яка включає пів фігуру людини з відповідними атрибутами та одягом, задля підкресленої образності, з метою відтворення теми і характеру вибраної аллегорії .

Мета завдання. Навчитись створювати образ за допомогою декору, колориту, та моделювання освітлення. Акцентувати кольором та світлотінню почуття та певний емоційний настрій персонажа.

Послідовність роботи:

1. Виконати етюд з натури.
2. Ескізування, начерки композиції .
3. Розробка стилістики кольором у малому форматі.
4. Виконання рисунку вибраного варіанту та фіксація його кольором.
5. Прописка деталей, узагальнення.

Техніка виконання: олія. Матеріали: полотно, картон, пензлі.

Формат А-1

Тема 2. Декоративно-площинна композиція стилізованої пів фігури одягненої людини за постановкою з дисципліни « Живопис».

Коротка характеристика завдання: На основі постановки створити образ, який втілить характер та темперамент натури, використовуючи психологізм кольору.

Мета завдання: Створити стилізовану композицію з одягненою пів фігурою, в якій різні форми будуть створювати гармонію та цілісність зображення. Навчитись передавати градації різних кольорових відтінків.

Послідовність виконання:

1. Виконання реалістичного етюду.
2. Пошук стилізації, ескізи композиційного вирішення.

3. Побудова та світло-тіньова прописка.

4. Розподіл кольорів та їх узгодження між собою.

Техніка виконання: олія, акрил, темпера. Матеріали: картон, полотно.

Формат: А – 1

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма					заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7						
Змістовний модуль 5. Портрет з плечовим поясом.												
Тема 1. Стилізований портрет (на основі реалістичних етюдів)	45	2	41			2						
Тема 2. Портрет з плечовим поясом на декоративному фоні.	45	2	41			2						
Разом із змістовним модулем 5	90	4	82			4						
Змістовний модуль 6. Півфігура.												
Тема 1. Алегорична композиція пів фігури людини.	52	3	47			2						
Тема 2. Декоративно-площинна композиція стилізованої пів фігури людини (на основі попереднього реалістичного етюдю)	53	3	47			3						
Разом за змістовими модулем 6	105	6	94			5						
Усього годин	195	10	176			9						

5. Теми практичних занять

N з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Стилізований портрет (на основі реалістичних етюдів)	41
2	Портрет з плечовим поясом на декоративному фоні	41
3	Алегорична композиція півфігури людини	47
4	Декоративно-площинна композиція стилізованої півфігури людини (на основі попереднього реалістичного етюдю)	47

	Усього годин	176
--	---------------------	-----

6. Теми самостійних занять

N з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Автопортрет з плечовим поясом	4
2	Виконати 2 етюди пів фігури одягненої людини в різних ракурсах.	5
	Усього годин	9

7. Методи навчання: практична та самостійна робота націлена на відпрацювання навиків створення композицій на різну тематику на основі знань законів кольорознавства та композиції.

8. Методи контролю: поточні та підсумкові перегляди та систематичні індивідуальні консультації викладача.

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

<i>За шкалою ECTS</i>	<i>За шкалою навчального закладу (як приклад)</i>	<i>Традиційна оцінка за національною шкалою (чотирибальна система)</i>	<i>Залік/Екзамен</i>
<i>A</i>	<i>90 - 100</i>	<i>ВІДМІННО</i>	<i>Зараховано</i>
<i>B</i>	<i>82 – 89</i>	<i>ДОБРЕ</i>	
<i>C</i>	<i>74 – 81</i>		
<i>D</i>	<i>64 – 73</i>		
<i>E</i>	<i>60 – 63</i>	<i>ЗАДОВІЛЬНО</i>	
<i>FX</i>	<i>35 – 59</i>	<i>НЕЗАДОВІЛЬНО</i>	<i>Не зараховано</i>
<i>F</i>	<i>1 - 34</i>		

10. Рекомендована література

Базова

1. Л.А. Корж-Радько «Основні етапи роботи над портретом та пів фігурою людини в живописі.» вид. «Гражда» Ужгород, 2013 ст.36
2. І.І. Небесник «Культурологія». Образотворче мистецтво та художня освіта Закарпаття.Ужгород, вид. В. Падяка 2007 ст.127.
3. А.В. Волощук Навчально-методичний комплекс із спецкурсу «Мистецько-педагогічна система Золтана Баконія» в контексті розвитку художньої освіти України та Закарпаття. Ужгород, вид. »Гражда» 2004 ст.64.
4. А.Т. Коприва Композиція та художній образ в живописі. Методичні вказівки до вивчення теорії та практичного курсу живопису. Частина 1. Мукачево вид.Карпатська вежа. 2008 ст. 32.
5. А.Т. Коприва «Народний костюм закарпатських горян». До курсу «Історія мистецтв Закарпаття» конспект лекцій. Мукачево вид. Карпатська вежа 2008 ст. 28.
6. А.Т. Коприва Вишивка в народному костюмі угорців Закарпаття. Історія та художні особливості. Конспект лекцій.Мукачево вид. Карпатська вежа 2008 ст.28.
7. М.В. Приймич. Іконостаси Закарпаття. Історично- мистецькі нариси. вид.» Карпати» 2014 ст.184

Допоміжна

1. Гребенюк Г.Є. Основи композиції та рисунок. К.-Техніка 1972.
- Каган М. Морфология искусства. – Ленинград 1972
- 3.Ковальов Ф. В. Золотое сечение в живописи. – К.1989
4. Тармуци Н.О. Пространство картины. – М. Советский художник, 1989.
- 5.Шорохов Е.В. Композиция. – М. Просвещение, 1986